

Budapesti Gazdasági Egyetem
Pénzügyi és Számviteli Kar

Lehóczki Kinga

Pénzügy és Számvitel

A számvitel és az adózás kapcsolata

2021

NYILATKOZAT

Alulírott LEHÓCZKI KINGA büntetőjogi felelősségem tudatában nyilatkozom, hogy a szakdolgozatomban foglalt tények és adatok a valóságnak megfelelnek, és az abban leírtak a saját, önálló munkám eredményei.

A szakdolgozatban felhasznált adatokat a szerzői jogvédelem figyelembevételével alkalmaztam.

Ezen szakdolgozat semmilyen része nem került felhasználásra korábban oktatási intézmény más képzésén diplomaszerezés során.

Tudomásul veszem, hogy a szakdolgozatomat az intézmény plágiumellenőrzésnek veti alá.

Budapest, 2021 év 05. hónap 20. nap

Lehoczki Kinga

hallgató aláírása

Lehóczki Kinga

Pénzügy és Számvitel/ Vállalkozási

Beszámoló a szakmai gyakorlatról

TARTALOMJEGYZÉK

I. BEVEZETÉS	5
A cég rövid ismertetője.....	5
II. Szakmai gyakorlat bemutatása	8
a. Cég megismerése, cég üzletszabályzataival megismerkedés.....	8
b. Szerződések.....	8
c. Számlázás.....	9
d. Pénzügyi tranzakciók, banki kapcsolatok.....	9
e. Követeléskezelés.....	10
III. Összegzés	11

Szakmai beszámoló

I. Bevezetés

A cég rövid ismertetése

Az LH Accounting & Financial Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság 2018. október 16-án az LH Consulting Könyvelő és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság leányvállalataként jött létre. Képviselőjét két magánszemély együttesen látja el.

A Társaság fő tevékenységi köre Számviteli, könyvvizsgálói, adószakértői tevékenység.

Tevékenységét megbízási szerződés keretében az LH Consulting Kft-nek végzi, amelyek a teljes körű stratégiai, gazdasági, pénzügyi és humán feladatok al megbízottkénti ellátására, továbbá számviteli, bérelszámolási szolgáltatás al megbízottkénti nyújtására terjed ki.

Jelenleg összesen 51 társaság – köztük Kft-k, Bt-k, Zrt., Egyesület, EV.-k - számviteli, bérelszámolási szolgáltatás nyújtásának feladatait látja el az adott Társaságok igényeinek megfelelően, amely lehet csak számviteli szolgáltatásnyújtás, de lehet ezt kiegészítve bérelszámolási szolgáltatásnyújtásával is.

Legfőbb feladatok:

- A számviteli szolgáltatás keretében az adott társaság számviteli, könyvviteli, bér- és munkaügyi bizonylatainak elszámolása a kettős főkönyvi könyvelés rendszerében az alábbi bontásban:
  - a.) pénztári bizonylatok (kiadások – bevételek)
  - b.) bankbizonylatok (bankkivonatok alapján)
  - c.) vevői követelések (a Megrendelő által kiállított bizonylatok alapján)

- d.) szállítói kötelezettségek (a Megrendelőhöz beérkezett bizonylatok alapján)
  - e.) tárgyi eszközök nyilvántartása
  - f.) munkabérhez kapcsolódó elszámolások
  - g.) vegyes bizonylatok készítése, kezelése;
  - h.) előleg elszámolási bizonylatok
- A bérszámfejtési szolgáltatás keretében az adott társaság teljes körű havi bérelszámolási feladatainak elvégzése az adott társaság által elektronikusan megadott adatok és bizonylatok (jelenléti ívek, szabadság engedélyek, különféle távolléti igazolások, stb.) alapján.
Ide tartozik különös tekintettel:
    - a.) a bérszámfejtéshez szükséges adatok naprakész nyilvántartása, kezelése,
    - b.) a munkavállalókat jogszabály alapján terhelő levonások kezelése, az őket megillető járandóságok nyilvántartása, rögzítése (rendszeres, nem rendszeres juttatások),
    - c.) a munkavállalókat bírósági határozat, vagy végrehajtói fizetési meghagyás alapján terhelő letiltások ügyintézése, nyilvántartása, rögzítése,
    - d.) adott társaság által közölt adatok alapján a járandóságok megállapítása, a kifizetendő nettó járandóságok megállapítása és számfejtése,
    - e.) adott társaság munkavállalói számára táppénz, csecsemőgondozási díj (CSED), gyermekgondozási díj (GYED) folyósításhoz szükséges nyomtatványok elkészítése, megküldése a jogszabályban előírt hatóságok számára (ügyműködés útján keresztül),
    - f.) a jogszabályokban meghatározott adók, járulékok megállapítása, ide értve a foglalkoztatással összefüggő társadalombiztosítási- és nyugdíj nyilvántartások folyamatos vezetését is,
    - g.) adott társaság által rendelkezésre bocsátott alapadatok alapján a törvényben előírt határidők szerint a foglalkoztatottak be- és kijelentései,

- h.) kilépő munkavállalók járandóságainak elszámolása, részükre a jogszabályban előírt dokumentumok kiadása
- i.) a bérszámfejtés adatain alapuló havi elektronikus járulék bevallások, adatszolgáltatások határidőre történő elkészítése és igazolt benyújtása,
- j.) a munkavállalók számára az év végi személyi jövedelemadó bevallások elkészítéséhez szükséges igazolások elkészítése és kiadása az erre vonatkozó nyilatkozatok alapján.
- k.) adott társaság kérésére munkáltatói- és/vagy jövedelemigazolás elkészítése.

Jelenleg összesen 17 társaságnak pénzügyi adatrögzítési/adatfeldolgozási szolgáltatási feladatokat lát el a társaságok igényei szerint.

Főbb feladatai:

- iktatási feladatok, bejövő számlák rendszerezése és ellenőrzése
- számlázási feladatok
- pénztárkezelés
- cash flow kimutatások készítése
- pénzügyi jelentések készítése
- eredménytervezési feladatok
- szerződések előkészítése
- kapcsolattartás a könyveléssel, bérszámfejtéssel
- közreműködés a zárási feladatokban
- ÁFA ellenőrzés
- postázás összekészítése
- banki utalások kezelése
- főkönyvi kivonat rendszeres ellenőrzése
- humánerőforrás feladatok teljes körű ellátása.

Jelenleg a számvitel szolgáltatásokat 5 fő, a bérszámfejtési feladatokat 2 fő, a humánerőforrás feladatokat 2 fő, míg a pénzügyi feladatokat 11 fő munkavállaló látja el.

I. Szakmai gyakorlat bemutatása

a. Cég megismerése, cég üzletszabályzataival megismerkedés

A gazdasági vezetőm röviden bemutatta a céget, amelynek a gyakorlati időszakom alatt pénzügyi asszisztensként szakmai gyakorlatot szereztem. Továbbá részletesen ismertették a további feladataimat heti bontásban megtervezve.

Az első feladatomból az volt, hogy a bejövő- és kimenő postát érkeztessék és iktatassam azokat. Az iktatás mennyisége jelentős volt, mivel közel 150 partnerrel áll kapcsolatban a cég. A számlákat, iratokat és leveleket külön iktatásba kellett vennem. Mindemellett az iktatás során még feladatomból volt a bejövő szerződések ellenőrzése.

A cég üzlet politikája megköveteli, hogy minden esetben mi írjuk a szerződést és küldjük ki az aláírt szerződést a partnerek számára, így az iktatás során a bejövő szerződéseket is ellenőriznem kellett, hogy azok megfelelően cégszerű aláírással ellátva érkeztek-e vissza.

Ezalatt, az időszak alatt megismerkedtem a partnerek azon többségével, akik folyamatos napi szintű kapcsolatban állnak cégünkkel.

b. Szerződések

A második hét első felében megismerkedtem a cég által használt szerződés típusokkal. adásvételi-, keret-, bérleti-, kölcsönszerződéseket, ingyenes megállapodásokat készítettem, ill. azokat szerződés nyilvántartásba rögzítettem. A szerződések alapján a teljesítés igazolásokat alapján közreműködtem. Feladatomból volt, hogy a cégekkel felvegyem a kapcsolatot adategyeztetés céljából és azokat az e-cégjegyzékben ellenőriznem, hogy a szerződések a valóságban megfelelő adatokat tartalmazzanak. Az elkészített szerződéseket írásban továbbítottam a partnerek részére, annak céljából, hogy azt rendben találják-e ők is, majd postai úton is továbbítottam a részükre.

A későbbiekben ellenőriznem kellett azok visszaérkezését, illetve hogy az helyesen cégszerű aláírással lett-e ellátva visszaérkezés után.

c. Számlázás

A harmadik héten a számlázással ismerkedtem meg. Megismertették velem a cég által használt számlázási módokat és fajtákat.

Az általános forgalmi adó törvény pontosan meghatározza a számlázással kapcsolatos szabályokat. Kitér a számla kiállítás határidejére, a számla kötelező tartalmára, a számla kiállítás lehetséges módjaira. Meghatározza, mely esetekben nincs szükség számla kiállítására, és a nyugtát bizonylatként elfogadhatónak minősíti. A számlán megjelenő teljesítési időpont meghatározásának szabályait részletesen kifejti. A szabály bevezetése az áfa fizetési kötelezettség keletkezési idejére hatott, így a kiszámlázott tevékenységre a jóváírás megjelenése ideje környékén van adófizetési kötelezettség.

Megtanították, a gyakorlatban a számla elkészítését Kulcs Soft program segítségével. Rendszer felhasználói ismeretet szereztem Kulcs Soft program használatából. Feladataim közé tartoztak a vevőszámlák kiállítása szerződés alapján a partnereink számára.

Feladatom közé tartozott a szállítói számlák ellenőrzése, hogy azok formailag és tartalmilag is megfeleljenek a szerződésnek és a törvényi előírásoknak. A szállítói számlákat rögzítettem a vállalat nyilvántartásaiba. Hibásan beérkező számla esetén felvettem a kapcsolatot a kiállító céggel telefonon majd írásban egyaránt. Részletesen tájékoztattam őket a hibás számlának okáról, majd felhívtam a figyelmüket a sürgős javításra vagy a számla sztornózására.

Anyagbeszerzési nyilvántartás alapján ellenőriztem, hogy az összes beszállítás után megtörtént-e a partnerek által a számlázás. Amennyiben nem, felszólítást küldtem számukra, felhívva a figyelmüket a számlázási kötelezettségükre

d. Pénzügyi tranzakciók, banki kapcsolatok

A 4. héten a pénzügyi tranzakciók lebonyolításával és a cég pénzkezelési szabályzatával ismerkedtem meg. A cég számlavezető bankja

A cég elsődleges banki szolgáltatásként a vállalati folyószámla kezelést veszi igénybe. Hitelre egyenlőre, nincs szüksége. Likviditása rendben van, fejlesztést, bővítést közeljövőben nem tervez, a jelenlegi kapacitásait igyekszik kihasználni.

A folyószámla kezelés során utalásokat indít, állandó megbízásokat adott bankjának, jóváírásokat fogad.

Az utalásokat az Erste Netbankján keresztül indítja. Ez a szolgáltatás kielégíti a cég igényeit. Erste Bank. Rendszeres és egyszeri tranzakciókat kellett indítani.. Ellenőriztem a hozzám tartozó cégeknek várható bevételét és kiadását havi bontásban. A terveket a szerződésekhez kellett igazítanom.

Az áfa ellenőrzéshez készült lista teljességét ellenőriztem.

Szinte mindig elérhető, biztonságos, könnyen használható. További előnye, hogy a tranzakciók nyomon követhetők azonnali módon. Lehetőség van folyószámla kivonat lekérésére. Bankkivonatok folyamatos napi szintű kezelését végeztem

Készpénzforgalom a törvényi elvárásoknak megfelelően minimalizált. Ehhez kapcsolódóan további banki szolgáltatásként a készpénzfelvétel kerül igénybevétele bankfiókban. A házipénztárba bevétel nem érkezik semmi esetben, minden jóváírást banki utalással várunk a partnereinktől.

e. Követeléskezelés

Az 5-ik héten lehetőségem nyílt a követelés kezelés megismerkedésével. A cég követelés kezelési szabályzata alapján zajlanak a folyamatok. A nyilvántartás ügyintézőnként saját cégekre elkülönülten készül a várható bevételekről, fizetési

határidőkről, pénzügyi teljesítésekről. Ügyletenként, tételesen, részletesen kerülnek kimutatásra bekerülési értéken, amely a számla szerinti összeg.

Bár a szabályzat lehetőséget biztosít a partnerek minősítésére (jól fizetés szempontjából), de jellemző rájuk a pontos fizetés, késedelem nem jellemző. Amennyiben elmaradást tapasztalnak, számla másolat küldése e-mailben a probléma kezelésére minden esetben elegendő..

Mindamellettt a szabályzat tartalmazza a vevők besorolására, minősítésére vonatkozó kritériumokat, valamint az esetleges nem fizetés esetére vonatkozó eljárási módokat:

1. fizetési emlékeztető
2. fizetési felszólító 1
3. fizetési felszólító 2
4. jogi út

II. Összegzés

A 6. héten lehetőséget kaptam a gazdasági vezetőtől, hogy az 5 héten keresztül folyamatosan tanultak alapján, önállóan dolgozzak, úgy hogy minden, a cég által elvárt és kötelező feladat el legyen végezve. A gazdasági vezetőm támogatásával megtanultam a feladatok elvégzésének prioritását. Részletes tájékoztatást kaptam egy munkanap felépítéséről, időbeosztásáról. Az 5 héten keresztül tanultak alapján lehetőséget kaptam, hogy egy teljes munkaidős pénzügyi asszisztens feladatait elláthassam.

Lehóczki Kinga

Pénzügy és Számvitel/ Vállalkozási

A számvitel és az adózás kapcsolata

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS.....	14
I SZÁMVITEL.....	15
1. Rövid történeti áttekintés.....	15
2. Gazdasági szervezetek megoszlása.....	16
3. Nemzetközi kitekintés.....	17
II ADÓZÁS.....	17
f. Az adók szerepe.....	18
g. Az adók összetétele napjainkban.....	19
III SZÁMVITEL ÉS AZ ADÓZÁS ÖSSZEFÜGGÉSEI.....	23
2. Általános forgalmi adó és a számvitel kapcsolata.....	23
3. Személyi jövedelemadó és a számvitel kapcsolata.....	26
4. Társasági formák és a számvitel kapcsolata.....	28
IV Összegzés.....	36

BEVEZETÉS

A témaválasztásnál fő motivációm volt, hogy mindennapjainkat érintő témát dolgozzak fel. Mi lehetne aktuálisabb az adózás és a számvitel kérdéseinél. Folyamatosan változó, mindig megújuló témakörök kifejtésére vállalkoztam.

Fontosnak tartottam a dolgozat összeállításánál, hogy elméleti háttérrel biztosítsak a szakmai pontok előtt. Ezeket mind a számvitel, mind az adózás témakörénél alkalmaztam.

Szerettem volna elemzéssel is bővíteni a dolgozatom, erre az adóbevételek összetételének bemutatásánál volt alkalmam. Excel alkalmazásával volt erre lehetőségem.

A téma nagyon bőséges alkalmakat adott a kapcsolódási pontok bemutatására a számvitel és az adózás sajátosságából adódóan. Egymásra épülő, egymást kiegészítő törvények folyamatosan alkalmazkodnak a változásokhoz.

A hangsúlyt a társasági adó kapcsolatára fogom helyezni, mivel a társasági adóalap megállapításánál megannyi esetben kell a számvitelhez alkalmazkodni. Itt a kapcsolat a két törvény között irányított az adótörvény által.

I. SZÁMVITEL

1. RÖVID TÖRTÉNETI ÁTTEKINTÉS

A jövedelmek, vagyonok egyszerű számlálásának, nyilvántartásának hagyománya visszanyúlik az ókori társadalmakig. Ennél komolyabb folyamatok szükségszerű vezetése a Római Birodalom idejében indultak a könyvvitelben. Itt már a hitelezés kezdetéről beszélhetünk, amely komoly adminisztrációs apparátust igényelt, ezt biztosította a hivatalnokok képzése.

A kettős könyvvitel megjelenését a városok, államok kereskedelmi tevékenységének kibővülése, területi kiszélesedése indokolta. A teljes kettős könyvvitel első példája Genovából 1340-es évekből maradt fent, amely makrogazdasági folyamatokat is rögzített. Mérleg formájú nyilvántartásra Lübeckben (Hanza kereskedelmi központ) bukkantak ugyanekkor.

Luca Pacioli 1494-ben megjelent nyomtatott műve a Summa. Matematikai, közgazdasági témákat, konkrétan üzleti folyamatokat ír le, összegez. A könyvelésről mindösszesen 25 oldalon keresztül ír a könyvében, ugyanakkor ez a pár oldal volt az első könyvviteli tankönyv, amely teljes körűen és abszolút egyszerűen leírta a szükséges folyamatokat. Kitér benne a mérlegre, a kiadásokra, bevételekre, az adóshoz és a hitelezőhöz kapcsolható folyamatok könyvekben vezetésére. <https://ado.hu/ado/luca-pacioli-a-konyveles-atyja/>

Az 1980-as évek kezdetétől bővült az igény a számvitelből nyerhető információk szélesedésére. További fejlődést tett szükségessé a csalásnak minősülő „kreatív könyvelés” megjelenése.

2001-ben tört ki az azóta már mindenki által ismertté vált Enron-botrány. A megbízható, pontos pénzügyi információk nélkülözhetetlenek a megfelelő pénzügyi-gazdasági döntésekhez. A hatalmas energiaiparban óriássá vált Enron esetén éppen ezek az információk sérültek. A tulajdonosok a problémák tetőzésénél (nyereséges ágazattal finanszírozott veszteséges egyéb próbálkozások) a saját részvényeiktől szabadultak, de a külső kommunikáció az volt, hogy a részvények továbbra is kedvezőek a piacon, amelyhez valóságtól elrugaszkodott nyereség került kimutatásra. 2001 októberétől nem lehetett tovább fedezni a veszteséges működést.

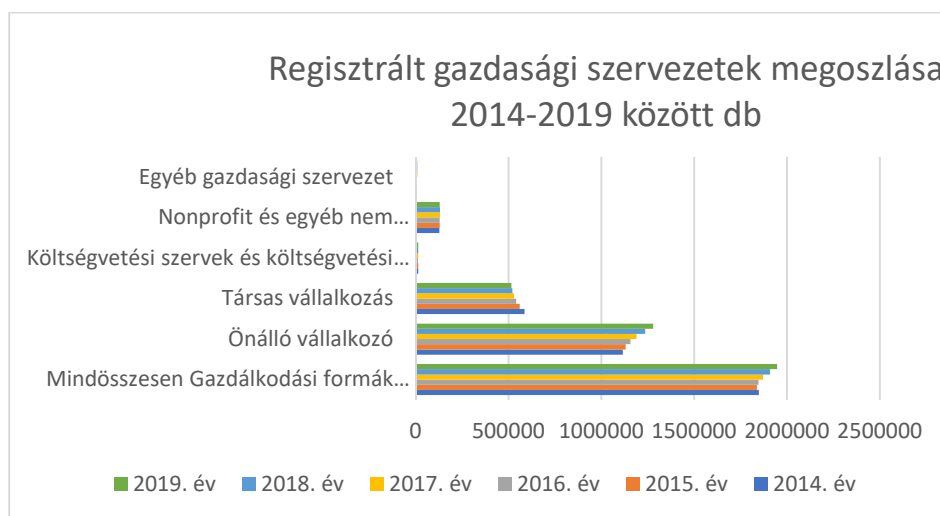
Az ellenőrző szervezetek nem töltötték be funkciójukat.

(https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2010-0017_19_valliranyitasi_rendszerek/ch01s03.html)

A fenti példákból is jól látszik, hogy a számvitelnek napról napra való megújulása, frissülése, nélkülözhetetlen a gazdasági folyamatok megfelelő működéséhez.

2. GAZDASÁGI SZERVEZETEK MEGOSZLÁSA

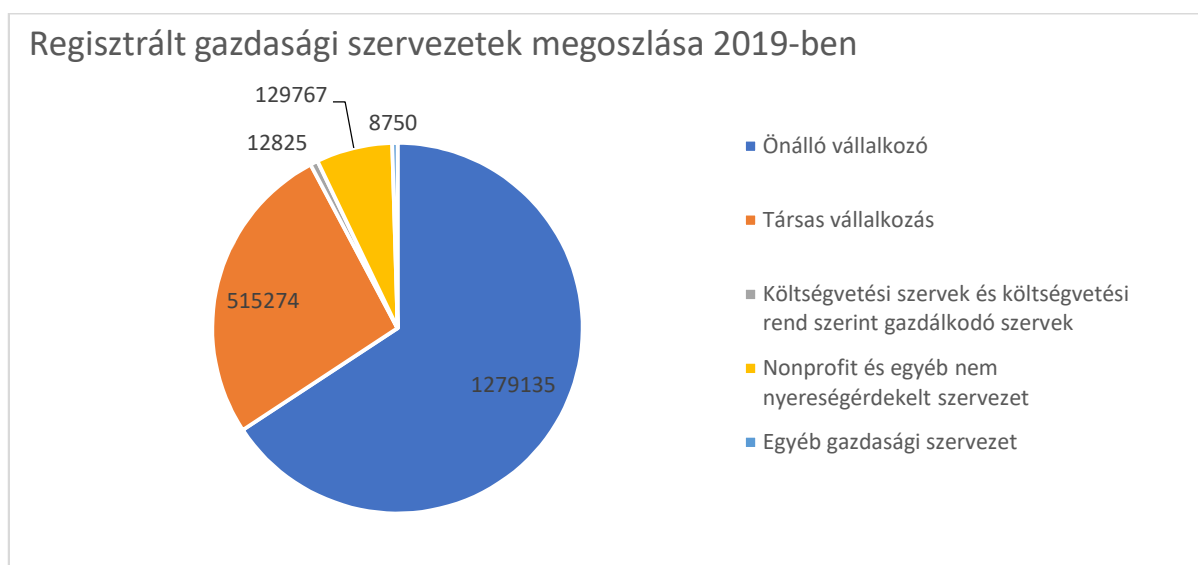
A kettős könyvvitelt, illetve a pénzforgalmi könyvvitelt alkalmazók megoszlásának bemutatásánál a feltételezhető arányok nagyvonalú bemutatására koncentrálok a következőkben. A mellékelt 1. számú táblázat alapján készült az alábbi sáv diagramm, amelyet azért mutatok itt be, mert jól látszik, hogy az összetételek évek között nem változtak jelentősen. Megállapíthatjuk, hogy a vállalkozások száma összességében folyamatos növekedést mutat, amelyen belül a társas vállalkozások számának folyamatos csökkenése, az önálló vállalkozók számának folyamatos növekedése mellett. A többi társasági forma e kettő melletti elhanyagolható száma miatt csak ezekre koncentráltam.

Saját szerkesztés KSH adatbázis alapján. (1. számú táblázat)

A 2019-es évi adatok alapján készült kördiagramm jól mutatja az arányokat.

Ezen adatok alapján látjuk az egyszeres könyvvitellel beszámolók túlsúlyát, ez is indokolta a további egyszerűsítést a beszámolási rendszerben. 2013-tól van lehetőség mikrogazdálkodók számára mikrogazdálkodási beszámoló benyújtására. Ezt a típust a beszámolási formák közül nem a számviteli törvény, hanem a 398/2012. (XII. 20.) Kormányrendelet szabályozza. Az készítheti, aki könyvvizsgálatra nem kötelezett és az alábbi mutató számok határértékei közül legalább kettőnek megfelel egymást követő két éven keresztül:

- mérlegfőösszeg 100 000 000 Ft alatt van,
- éves nettó árbevétel 200 000 000 Ft alatt van,
- foglalkoztatottak száma nem éri el a 10 főt.

Ez alól a lehetőség alól kivételre kerültek a befektetési vállalkozások, a holdingok.

https://kezdokonyvelo.hu/eves-beszamolok-keszitesi-kotelezettseg-2020/?fbclid=IwAR1A_nxzHgTlcSJzqOJWuzOG2wm6JEbY6EK822so3rg8QyJUAmnQeiO2YdE

3 NEMZETKÖZI KITEKINTÉS

A társasági adó 9 %-ra csökkentése 2017-től fontos lépés volt a kormány részéről. Ez több szempontból is meghatározó. Ezáltal Magyarországon az Európai Uniót tekintve a legalacsonyabb adókulcsot vezették be a társasági adó tekintetében. Ezt előzte meg 2016-ban az IFRS szerinti beszámolás választhatósága Magyarországon. A globalizáció erősödése miatt, egyre fontosabbá válik, hogy a számvitel és az adózás tekintetében megfelelő arányban teljesüljön az egységesség és a szuverenitás. A standardokra azért van szükség, mert a határon átnyúló ügyletek mára a mindennapjaink részévé váltak, ezzel a kapcsolatok, a stakeholderek nemzetközivé váltak. A sikeres párbeszédhez egységes elszámolási, elemzési módszerek nélkülözhetetlenek.

A számviteli standardokat az IAS (Nemzetközi Számviteli Standardok) és az IFRS (Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok) tartalmazzák, az adó egységes előírásokat a HÉA irányelvek alapozzák meg. Az országonkénti eltérések a beszámoló tartalmában, formájában, elemzésében ellehetlenítették a hatékony nemzetközi kapcsolatokat, együttműködéseket, akár a multinacionális vállalatokra, akár a tőkepiacokra gondolunk. Az EU számviteli egységessége megnyilvánul irányelvekben (amelyek kötelező keretet adnak), rendeletekben (pontról pontra alkalmazandó szabályok), magyarázatokban, és ajánlásokban. (http://acta.bibl.u-szeged.hu/5660/1/gtk_2005_201-214.pdf)

Ugyanilyen fontos az egységes fellépés az adóztatás szempontjából, mivel a határokon átnyúló ügyletek magukkal vonták a határokon átnyúló adózási bűncselekmények előtérbe kerülését. Ennek megfékezését szolgálta az OLAF (Európai Csalás Elleni Hivatal) létrejötte. A nemzetközi kapcsolt vállalatok működésénél is fontos volt korlátozások beépítése, mivel náluk is adódott adóelkerülésre lehetőség az egymás közötti szerződések, árak szabad megállapításával. A korlátot részükre a transzfer árak kötelező alkalmazása jelenti. A transzfer árak használatára beszámolási, szabályzat készítési kötelezettség van, amelyben alkalmazásukat indokolni kell.

II ADÓZÁS

1. AZ ADÓK SZEREPE

Az adók jelentősége az állami szerepvállalás szükségességéből adódik. Az állam négy funkciója redisztribúciós, allokációs, stabilizációs és szabályozási.

Az a két terület, ahol az adó, mint elsődleges bevétel forrás megalapozza az állami feladat ellátását a redistribúciós és az allokációs funkció.

Az újraelosztás megvalósítására két ellentétes irányú tevékenység által van lehetőség, az egyik az adóztatás, a másik a támogatási rendszer. Ezen felül a transzferek segítik ezt az állami funkciót. Az adók beszedése által kerül elsődlegesen biztosításra az újraelosztás forrása. Fontos az adók szempontjából, hogy funkcióját tökéletesen be tudja tölteni, hogy általános, egyenlő, arányos, kényszerített, igazságos, hatékony, teljesítményarányos, méltányos, egységes legyen. Az adókon belül a legfőbb bevételi forrást az általános forgalmi adó beszedése jelenti évről évre.

Allokációs funkció szükségességét az indokolja, hogy a társadalom igényeinek teljes kiszolgálásához olyan feladatok ellátása is szükséges, amelyek nem vonzóak a vállalkozási szférának a nem jövedelmező jellegük miatt, valamint, mert ezeken a területeken lényeges az ellátás folyamatosságának ellenőrizhetősége, biztosítása, amely állami szerepvállalás által érhető el. Ilyen szolgáltatások például: a közművek, út- és vasútépítés, az egészségügy, oktatás. (a jövő kép ugyanakkor rácsfol pont erre az utóbbi két területre, ahol újabb törekvések indulnak). (Óbudai Egyetem (Keleti Károly Gazdasági Kar) Adózás alapjai (elektronikus jegyzet) és <https://gtk.uni-miskolc.hu/files/12783/gpoleszkozrendszer.pdf>)

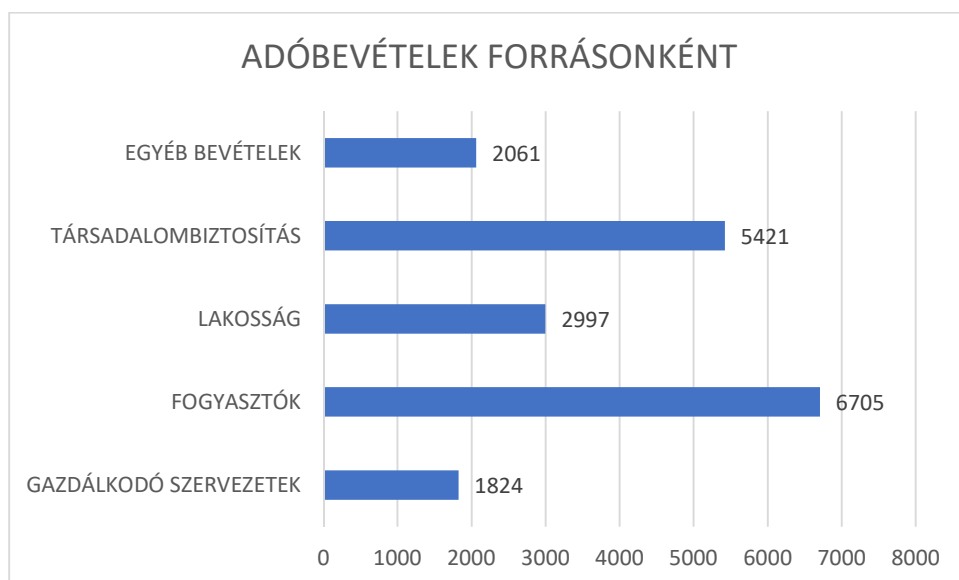
2 ADÓK ÖSSZETÉTELE NAPJAINKBAN

Az általános közteherviselés legfontosabb bevételi forrását az adók biztosítják. A befizetések szervezetek gazdálkodásából, magánszemélyek jövedelméből adódnak, nagyrészt még a fogyasztásból és a társadalombiztosítási befizetésekből érkeznek a költségvetésbe.

Az államháztartás 2021. évi bevételi előirányzata: 19.008 Mrd forint, amelyből meghatározó részt a fogyasztási adók, valamint a társadalombiztosítási bevételek jelentik. A fogyasztáshoz kapcsolódó adókból 6.705 Mrd forint bevétel várható, ez az összes tervezett forrás 35,27 %-a. A szociális hozzájárulásból adódó tb befizetések 5.421 Mrd forintot jelentenek 2021-ben a tervek szerint, amely 28,52 %-a a teljes tervnek. A lakosság befizetéseiből eredő forrást 2.997 Mrd forint jelenti, a gazdálkodó szervezetek részéről pedig: 1.824 Mrd forint,

2021. évi előirányzat	
GAZDÁLKODÓ SZERVEZETEK	1824
FOGYASZTÓK	6705
LAKOSSÁG	2997
TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁS	5421
EGYÉB BEVÉTELEK	2061
BEVÉTELEK ÖSSZESEN	19008

Saját szerkesztés: <https://www.mnb.hu/letoltes/ko-ltse-gvete-si-jelente-s-2020-hun-0723.pdf> alapján

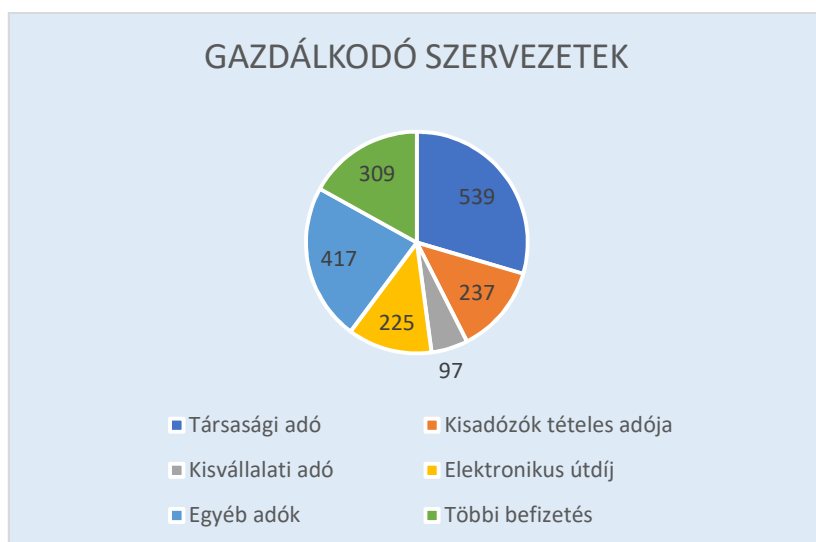

A gazdálkodó szervezetek részéről a legnagyobb bevételi forrást a társasági adó jelenti 539 Mrd forint bevétellel, amely a gazdálkodó szervezetek általi befizetések 29,55 %-át jelenti. További magas befizetést jelent a kisadózók tételes adója, amely 237 Mrd forint bevételhez juttatja az államháztartást. Meg kell még említeni az elektronikus útdíjból eredő 225 Mrd Forint összeget. A kisvállalkozók tételes adója (KATA) bevételi terve is mutatja a népszerűségét. A cél a kisvállalkozások adózásának egyszerűsítése, könnyítése volt. Hátrány, ami további szabályok bevezetését követelte, hogy burkolt foglalkoztatást takart a választása.

A gazdálkodó szervezetek befizetései a következő arányokat mutatják

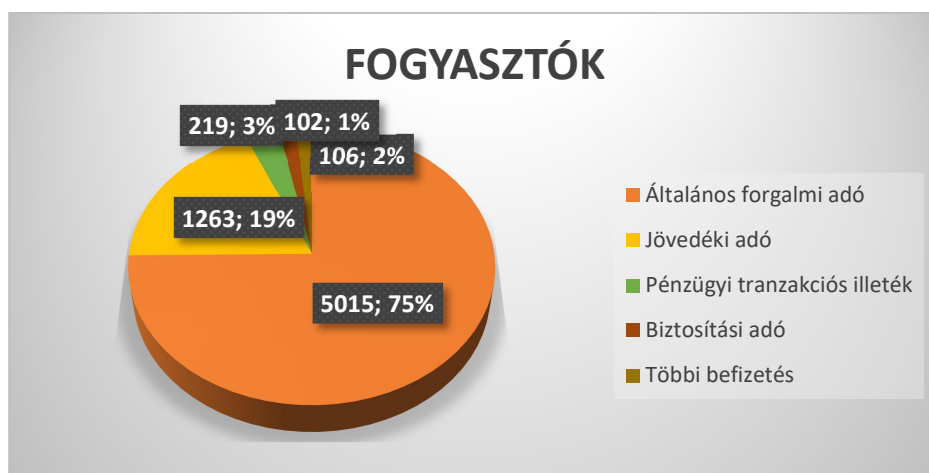
2021. évi előirányzat	
GAZDÁLKODÓ SZERVEZETEK	1824
Társasági adó	539
Kisadózók tételes adója	237
Kisvállalati adó	97
Elektronikus útdíj	225
Egyéb adók	417
Többi befizetés	309

Saját szerkesztés: <https://www.mnb.hu/letoltes/ko-ltse-gvete-si-jelente-s-2020-hun-0723.pdf> alapján

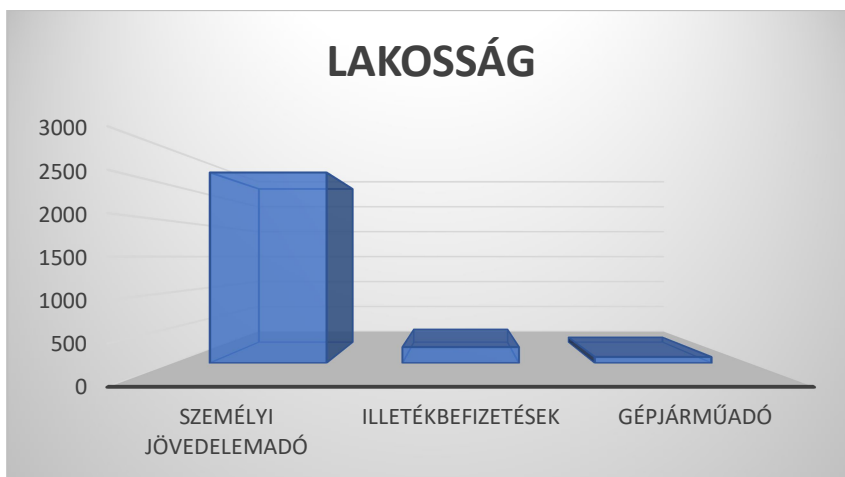
A fogyasztás jellegű adók összetételét bemutató kördiagrammon is jól látszik az általános forgalmi adó bevételek előbbi forrásonkénti elemzésben is bemutatott túlsúlya. A fogyasztási adókon belüli megoszlási viszonyszám: 74,79 %, abszolút értéken számítva összesen: 1.690 Mrd forint előirányzat került betervezésre a többi adónem befizetéseiből. A fogyasztáshoz kapcsolódó adóknál jellemző a differenciáltság, amely az érintett területekre vonatkozó adókulcsok különbözőségében nyilvánul meg.

2021. évi előirányzat	
FOGYASZTÓK	6705
Általános forgalmi adó	5015
Jövedéki adó	1263
Pénzügyi tranzakciós illeték	219
Biztosítási adó	106
Többi befizetés	102

A lakossági befizetések túlsúlyát természetesen a személyi jövedelemadóból tervezett: 2.684 Mrd forint bevétel jelenti. A jövedelemadóból származó bevételeknél nagyon fontos törekvés kedvezmények biztosítása által többletbevételhez juttatni a családokat, azon belül is a nagycsaládokat, amely megvalósul a családi adó és járulék kedvezménnyel, valamint a négygyermekes anyák személyi jövedelemadó mentességével. További hasonló kedvezmény bevezetését tervezi az állam a 26 éven aluli fiatalok szintén jövedelemadó mentességét, amely a foglalkoztatásra hat kedvezően.

2021. évi előirányzat	
LAKOSSÁG	2997
Személyi jövedelemadó	2684
Illetékbecfizetések	226
Gépjárműadó	87

A társadalombiztosításból származó bevételek a szociális hozzájárulási adóból származnak meghatározóan. Ez a második legnagyobb forrása az államháztartásnak.

2021. évi előirányzat	
TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁS	5421
Szociális hozzájárulási adó	5262
Egyéb adók, járulékok	159

III SZÁMVITEL ÉS AZ ADÓZÁS ÖSSZEFÜGGÉSEI

1. ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓ ÉS A SZÁMVITEL KAPCSOLATA

Az általános forgalmi adó törvény pontosan meghatározza a számlázással kapcsolatos szabályokat. Kitér a számla kiállítás határidejére, a számla kötelező tartalmára, a számla kiállítás lehetséges módjaira. Meghatározza, mely esetekben nincs szükség számla kiállítására, és a nyugtát bizonylatként elfogadhatónak minősíti. A számlán megjelenő teljesítési időpont meghatározásának szabályait részletesen kifejti. A szabály bevezetése az áfa fizetési kötelezettség keletkezési idejére hatott, így a kiszámlázott tevékenységre a jóváírás megjelenése ideje környékén van adófizetési kötelezettség.

A számlázással kapcsolatosan az engedmények körére részletesen kitérek a következőkben:

Az engedmények, kedvezmények körét széles skálán alkalmazhatják egymás között a partnerek.

- Rabatt esetén a kedvezményt az igényelt mennyiség alapján adják. Ekkor cél a értékesítés árbevételének növelése.

- Skontóról akkor beszélünk, ha a vevő követelések forgási sebességének javítása céljából ahhoz kapcsolódik kedvezmény, ha esedékesség előtti időpontban történik pénzügyi teljesítés. Ezzel csökkenthető a kintlévőség rendezéséhez vevők által felhasznált napok száma átlagosan.

$$\text{vevők forgási sebessége} = \frac{\text{vevők követelés átlagos értéke}}{\text{értékesítés árbevétele}} * 365 \text{ nap}$$

Skontó esetén az Áfa törvénnyel való kapcsolat abban rejlik, hogy ekkor az általános forgalmi adó alapja a kedvezménnyel csökkenthető. Ehhez mindenképpen szükséges a kiállításra került bizonylat módosítása. Ez azért nagyon fontos, mert a fizetendő adó csökkentése ennek rendelkezésre állásakor lehetséges. Erre a következő esetben nincs szükség:

- Számlán nem jelölt árengedmény, amikor értesítés alapján történik a partnerek között az érvényesítés.

Mi lehet további kapcsolat az adótörvény és a számvitel törvény között?

Eltér egymástól a számviteli teljesítési határidő és a számlára kerülő teljesítési határidő egymástól.

A számviteli teljesítési határidő a tényleges teljesítés utolsó napja határozza meg. Cél az összemérés elvének biztosítása, vagyis a gazdasági események a felmerülés idejében kerüljenek elszámolásra. A számlára kerülő teljesítési időpont alapesetben a fizetési határidővel megegyezik, de a lehetőséggel való visszaélés kizárására van a 60 napos korlát, vagyis, a számviteli törvény szerinti időponthoz számított 60. napnál későbbi nem lehet a számlára kerülő dátum.

A számvitelben valódiság elvének megfelelően a könyvelt tételeknek a valóságban is megtalálhatóknak, bizonyíthatóknak kell lenniük.

Az általános forgalmi adó törvény 2007. évi CXXVII. törvény 169-178 §-a biztosítja az egységességet, az ellenőrizhetőséget a bizonylatok elvárt tartalmával, formájával kapcsolatban.

https://penzugysziget.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=101:szamvitali-alapelvek&catid=26&Itemid=4#h2-1-2-teljesseg-elve

Az általános forgalmi adót a hozzáadott érték után kell megfizetni. A bevételeink után fizetendő adó kerül elszámolásra:

T 3 Belföldi követelések K 9 Értékesítés nettó árbevétele

kapcsolódó tétel:

T 3 Belföldi követelések K 4 Fizetendő általános forgalmi adó

A kiadások után pedig előzetesen felszámított áfát kell könyvelnünk.:

T 1-5 eszköz számlák K 4 Belföldi szállítók

T 4 Előzetesen felszámított általános forgalmi adó K 4 Belföldi szállítók

A fizetési kötelezettség a két számla különbözeteként kerül meghatározásra adózóra vonatkozó bevallási időszakonként, úgy, hogy a két számla egyenlege átvezetésre kerül a 4 Áfa pénzügyi elszámolása számlára, amely számla egyenlege a fizetési kötelezettséget, visszaigénylési lehetőséget mutatja.

Áfa elszámolás kötelezettség nemcsak az értékesítés nettó árbevételéhez, illetve szállítói kötelezettséghez kapcsolódik.

Az alábbi esetekben keletkezik még elszámolási kötelezettség:

1. saját rezsiz beruházás esetén két eset fordul elő, attól függően, hogy levonható, vagy le nem vonható körbe tartozik. :
  - a.) levonható: T 4 Előzetesen felszámított áfa K 4 Fizetendő áfa
  - b.) le nem vonható: T 1 Beruházások K 4 Fizetendő áfa

2. Külföldi árubeszerzésnél megkülönböztetjük elszámolása módjánál az EU-n belüli és a harmadik országbeli beszerzéseket. Fontos továbbá, hogy Nagy Britanniának Európai Unióból való kilépése miatt 2021.01.01-től Észak-Írország kivételével harmadik országgal történő ügyletekről kell beszélnünk.
  - a.) EU-n belüli beszerzéseknél az áfa (számla rendelkezésre állásakor)
T 4 Előzetesen felszámított áfa K 4 Fizetendő áfa

amíg a számla nincs nálunk következő hónap 15-ig könyvelnünk kell az alábbiak szerint:

T 3 Technikai számla K 4 Fizetendő áfa, ahonnan a 3 Technikai számla a számla beérkezésekor kerül megszüntetésre a 4 Előzetesen felszámított áfa számlával szemben.

- b.) Import áfa esetén arra kell figyelni, hogy visszaigényelhető tételként csak akkor lehet beállítani, ha a 4 Import beszerzés után fizetendő áfa elszámolási számlára könyvelt összeg pénzügyileg rendezésre kerül.

T 3 Egyéb követelések K 4 Import beszerzés után fizetendő áfa elszámolási számla

pénzügyi rendezés után:

T 4 Előzetesen felszámított áfa K 3 Egyéb Követelések

3. Áfát akkor is kell könyvelni, ha apport, vagy térítésmentes átadás történik.

Két eset lehetséges átadónál, vagy az átadó megfizeti az áfát – ekkor ráfordításként lekönyveli – vagy áthárítja az átvevőre az áfát – ekkor egyéb követelésként kerül könyvelére – a fizetendő általános forgalmi adóval szemben.

- a.) T 3 Egyéb követelések K 4 Fizetendő áfa

- b.) T 8 Egyéb ráfordítások K 4 Fizetendő áfa

Átvevőnél, amennyiben ő fizeti meg az áfát, áfa levonási lehetősége keletkezik,

- a.) T 4 Előzetesen felszámított áfa K 4 Egyéb rövidlejáratú kötelezettségek

- b.) Ha az átadó fizeti az áfát, ezzel kapcsolatosan átvevőnek könyvelési teendője nincs.

2. SZEMÉLYI JÖVEDELEMADÓ ÉS A SZÁMVITEL KAPCSOLATA

A Személyi jövedelemadó törvényben külön fejezet foglalkozik a jövedelem, bevétel, költség pontos definiálásával. A IV. fejezet kitér mindezek figyelembeveendő összegére, a keletkezésükre, a megszerzés időpontjára, nyilvántartásukra. A számvitel, mint információs rendszer biztosítja a szükséges adatokat, az ellenőrizhetőséget szolgáló alátámasztó kimutatásokat. Fontos, hogy a nyilvántartásokat folyamatosan, időrend betartásával, teljes körűen vezessék az adóalanyok. A teljes körűséget biztosítja az az elv, hogy az eredeti nyilvántartástól módosítással, törléssel, javítással eltérni csak

bizonylat alapján lehetséges, úgy, hogy az eredeti adat mindig megállapítható legyen, és az esetleges javítás a bizonylat minden példányán megegyezően szerepeljen.

A Sza törvénynek és a számvitelnek is tehát bizonylatok alapján kell megfelelni. A bizonylatokkal szemben alaki és tartalmi követelmények is fennállnak. Tartalmilag olyan adatok megléte az elvart, amely biztosítja az adókötelezettség megállapításához, valamint a számvitel által nyújtandó információk elkészítéséhez szükséges adatokat.

Jövedelmet tekintve az alábbiak szerint csoportosít a törvény:

1. Önálló tevékenység, mindaz, amely nem önálló tevékenység eredményeként bevételt hoz létre. Idetartozik jellemzően az egyéni vállalkozó, a mezőgazdasági őstermelő, a bérbeadó szolgáltatást végző. Ezek a tevékenységek adják ennek a körnek a legnagyobb hányadát.
2. Nem önálló tevékenységhez a következőket soroljuk: munkaviszonyból, vezető tisztségviselői, képviselői tevékenységeket jellemzően.
3. Egyéb jövedelem kategória része minden egyéb adóköteles tevékenységből származó bevétel.

Az előírt nyilvántartási kötelezettség jövedelem kategóriánként eltérő. A nem önálló tevékenység esetén az adókötelezettségnek ezen része a munkáltatót terheli, aki adatszolgáltatási kötelezettsége kiterjed a munkavállalók felé és az adóhivatal felé teljesítendőkre is.

Az önálló tevékenység során a számvitel a mindennapok részévé válik, mivel a folyamatos, időrend szerinti, teljes körű könyvelés fog adatot szolgáltatni az adókötelezettség teljesítéséhez. Ez magába foglalja a nyilvántartási, adatszolgáltatási, adó megállapítási, adófizetési kötelezettséget is.

A törvény 2. számú melléklete tartalmazza a bevételek elszámolásának módját, valamint a 3. számú melléklete sorolja fel az elszámolható költségek körét az összevont adóalap megállapításához. A 10. és 11. melléklet részletezi az egyéni vállalkozóknál elszámolandó és elszámolható bevételeket, kiadásokat hasonlóképpen.

Az elszámolható költségeknél fő szempont, hogy semmi olyan tétel ne kerüljön elszámolásra, amely magán célú használata részben, vagy egészben feltételezhető, amely a törvény szövege szerinti megfogalmazásban:

- kizárólag üzemi célt szolgáló eszközökre korlátozza az elszámolható költségeket
- a rezsi költségek nem elkülönített lakás-telephely kapcsolat esetén tevékenység arányosan figyelembe vett költségeket
- hivatali, üzleti utazás esetén a kapcsolódó költségeket, de kivétel lesz ez alól mindaz, amelynél akár közvetve megállapítható a magán használat ténye címen fogad el korlátozottan elszámolható tételeket.

Az 5. számú melléklet tér ki részletesen az adónyilvántartásokkal kapcsolatosan megfogalmazott szabályokra.

Ez alapján alapnyilvántartások közé sorolja: a naplófőkönyvet, a pénztárkönyvet, ahol megengedett, ott a bevételi és költségnyilvántartást, illetve az értékesítési betétlapot. Pontosan részletezi mindezeknél a szükséges kötelező elemeket.

A részletező nyilvántartások lehetnek a követelés, illetve kötelezettség nyilvántartás, a tárgyi eszköz és immateriális javak nyilvántartása, külön kitérve a beruházásokra, felújításokra, értékpapírok nyilvántartása, munkabérek és azokkal kapcsolatos elszámolások nyilvántartása, gépjárműhasználati nyilvántartás. További részletező nyilvántartások szükségesek a hiteleknel, a egyéb eredményt növelő illetve csökkentő tételeknél, alvállalkozói teljesítményeknél. A legáltalánosabb részletező nyilvántartások a leltár és a szigorú számadású nyomtatványok nyilvántartása. Itt szintén a kötelező tartalmi előírások részletesen felsorolásra kerülnek.

3 TÁRSASÁGI ADÓ ÉS A SZÁMVITEL KAPCSOLATA

A számvitel és a társasági adó közötti legfontosabb kapcsolatot az teremti, hogy az adó alapja a beszámoló adatai alapján kerül meghatározásra. Minden olyan gazdasági esemény kapcsolatot teremt a számvitel és a társasági adó között, amely hat a ráfordítások, költségek, illetve bevételek mértékére.

A számvitel, mint információs rendszer célja pénzügyi szempontból külső partnerek felé, vezetői szempontból a cég vezetése részére adatok, információk szolgáltatása a vagyoni, pénzügyi, jövedelmi helyzetről.

A társasági adó megállapításához, viszont olyan adatokra van szükség, amely az adó alapot úgy állapítja meg, hogy az az adózási szempontot tekintve teljes mértékben

lefedje a jövedelmet. A törekvés, hogy a szürke és fekete gazdaság egyre inkább visszaszoruljon.

A két kategória közti átfedések miatt módosító tételek alkalmazása szükséges, hogy az adófizetés a releváns jövedelem teljes egésze után megtörténjen. Az adóalap módosító tételeket az 1996. évi LXXXI. törvény a társasági adóról és az osztalékadóról tartalmazza. A 7. §-ában kerülnek felsorolásra az adóalap csökkentő tételek, a növelő tételeket a 8. §. tartalmazza.

A csökkentő tételek vonatkoznak elhatárolt veszteségre, céltartalékra, értékcsökkenési leírásra, árfolyam különbözetre, ezeknél a cél a számvitel és a társasági adó szerint értelmezett mérleg- és eredménysorok egymáshoz igazítása. Ezeken felüli csökkentő tételek célja az igénybevett kedvezmények jogosságának számviteli alátámasztása.

A veszteségek mértékét a beszámolóban az adózás előtti eredmény összege mutatja, mégpedig a korrekciós tételek figyelembevétele után. Amennyiben ez negatív, akkor elhatárolható veszteségként lehet vele kalkulálni. Így a TAO tv szerinti korrekciós tételek miatt akár negatív adózás előtti eredménynél is lehet pozitív az adóalapunk, míg pozitívnál is előfordulhat, hogy elhatárolt veszteség keletkezik. A jövedelem – minimum, melyet minden bevétel típus összegzésével keletkező adóalap után kell számítani, az elhatárolt veszteségre nincs hatással. Nagyon fontos szerepe lesz az analitikus nyilvántartásnak, mivel a TAO tv. 17. §. (1) szerint a elhatárolásra a keletkezést követő 5 év áll rendelkezésre. Aminek még a nyilvántartásból egyértelműen követhetőnek kell lennie az a felhasználás sorrendje, mivel itt meg kell felelni annak a követelménynek, hogy keletkezésük sorrendjében szükséges az elhatárolásokat feloldani a következő években a vállalkozás döntése szerinti összegben, de legfeljebb a keletkező pozitív korrigált adóalapok 50 %-ával szemben. (<https://ado.hu/ado/tao-csokkentsuk-egyutt-az-adolapot-1-resz/>)

2021.01.01-től fontos változás történt a tárgyi eszközök és immateriális javak könyvviteli elszámolásában. Az új módszer lényege, hogy nem kerül a vételár teljes összege az egyéb bevételek közé, még a nettó érték kivezetése szintén nem mutatkozik az egyéb ráfordítások között. A könyvviteli elszámolás úgy történik, hogy mindent tételt egy hármas technikai számlán fogjunk kivezetni. (ugyanúgy az eladási árat, mint a nettó érték kivezetését)

Végeredményben a 3-as technikai számláról a eredmény számlákra az esemény nyeregsége vagy vesztesége kerül. A jövedelem minimum számítását ez nagyban befolyásolja, mivel a bevételeken megjelenő összegek kimutatása nagymértékben most kisebb lett.

Nézzük a céltartalékok megjelenését a mérlegben, kapcsolatukat a számviteli alapelvekkel és a társasági adó törvénnyel. A képzett céltartalékok, amint a neve is mutatja, csak meghatározott célra használhatók fel, így nem a mérleg D. sorában (saját tőke) szerepelnek, hanem az azt követő E. sorban külön kerülnek kimutatásra.

A várható kötelezettségekre, már ismertté vált, jövőben esedékes költségekre és egyéb tételekre a számvitelben az óvatosság elve alapján céltartalékot szükséges képezni. Sok mindentől adódhat a céltartalék képzési feladat, például: garanciális kötelezettségek, nyugdíj (korengedménnyel), környezetvédelemmel kapcsolatos kötelező kiadások, illetve, ha az emberi erőforrások szűkítése várható, akkor végkielégítés miatt fordulhat elő. Függő kötelezettségek közé a különböző kezességeket soroljuk.

A jövőbeni költségeknél a szokásos gazdálkodási tevékenység nagyobb összegű tételei érintettek. Rendszeresen előforduló esetekre nem alkalmazható, csak olyan költségekre képezhető céltartalék, amelyek nem kerülnek aktiválásra.

Egyéb céltartalékhoz a devizaszámla készlete által nem fedezett külföldi beruházási kötelezettség (devizás) valamint vagyoni értékű jog miatt igénybevett deviza hitel és kibocsátott deviza kötvény kötelezettségei miatti nem realizált árfolyamvesztesége tartozik.

A céltartalék képzése az Egyéb ráfordítások főkönyvi számlát növeli, míg a céltartalék feloldása az Egyéb bevételek számla követel oldalára kerül könyvelésre. Ez alól kivételt képezhetnek az egyéb céltartalékok közül azok a tételek, amelyeket aktív időbeli elhatárolással elvisznek a ráfordítások alól, illetve az elhatárolás feloldásakor betesznek a bevételek közé. A számviteli politikában szerepelnie kell az igénynek a halasztott ráfordítás elszámolására. (Pénzügyi Számvitel – Perfekt (2016))

Mit is jelent az az A – C korlát? Egy olyan különözete az A = aktív időbeli elhatárolásoknak és a C = céltartalékoknak, amely a ráfordítások megfelelő összegű halasztását, illetve eredménykimutatásban szerepeltetését biztosítja.

Képzendő céltartalék számítása:

$$\text{Céltartalék} = \frac{\text{hitelfelvétel óta eltelt idő}}{\text{futamidő(hitel) illetve hasznos élettartam (eszköz)}} \\ * E \text{ (halasztott ráfordítás)}$$

Fontos továbbá, hogy figyelni kell arra a kikötésre, miszerint a figyelembevett futamidő maximum a hitel futamidejével lehet azonos. Ez akkor lényeges szempont, ha a beszerzett befektetett eszköz hasznos élettartama hosszabb lenne a futamidőnél.

Innen már megadható az A – C korlát, amely az aktív időbeli elhatárolás (halasztott ráfordításokra) és az EGYÉB céltartalék különbözete, amely összeg lekötött tartalékok között kell szerepeljen, későbbi változásokat is követve. (<https://szamvitelsuli.com/celtartalek/a-nem-realizalt-arfolyamveszteseg-elhatarolasa>)

További kapcsolat a társasági adó törvény és a számvitel között a TAO tv. 7-8 §-a teremt.

A 8. § (1) a. pontja alapján a képzett céltartalék, valamint minden olyan tétel, ami céltartalék címén a ráfordítások között eredmény csökkentésként elszámolásra kerültek tárgy időszakban.

A 7. § (1) a. pontja alapján a korábban ráfordításként elszámolt összegek visszaírt része, amelyek bevételként eredmény növelő tételként elszámolásra kerültek a tárgy időszakban.

Értékcsökkenési leírás a mérlegben a befektetett eszközök között jelennek meg. Céljuk az eszközök elhasználódásából (fizikai és erkölcsi kopás) eredő értékcsökkenését követve az eszközök a tényleges értéküknek megfelelően szerepeljenek a beszámolóban. Ennek érdekében tehát értékcsökkenést kell elszámolni (vállalkozó döntése szerinti gyakorisággal), amely leggyakoribb esetben tervszerinti. Rendkívüli esetekben terven felüli értékcsökkenést kell alkalmazni. Például természeti jellegű káresemény, megrongálódás, esetleg hiány esetén. A rendkívüli értékcsökkenés vissza is írható, erre a hiányként elszámolt eszköz későbbi meglelése jó példa. Az értékcsökkenés költségként kerül elszámolásra terv szerint, rendkívüli esetek elszámolása ráfordításként történik.

Értékcsökkenés csak az alábbiakra nem számolható el: földterület és telek esetén (egy-két kivétellel) erdő, képzőművészeti-, régészeti tárgyak, valamint az üzembe helyezésre nem került eszközök, valamint a már nullára leírt eszközök esetén. (Műemlék ingatlanok, védett területek esetén ugyanakkor a karbantartásra elszámolt évi költség, ráfordítás összege csökkentő tételként vehető figyelembe legfeljebb az adózás előtti eredmény 50 %-ig, illetve a növekmények bekerülési értékének kétszerese is csökkenti az adóalapot a felújítás, bővítés ... befejezését követő 5 évben adózó döntése szerinti évek közti elosztásban – TAO tv. 7. § (3) – sz és ty pontjai alapján)

A tervszerinti értékcsökkenés az összköltség eljárással készített eredménykimutatásban a költségnemek között jelenik meg, míg a forgalmi költség eljárással készített eredménykimutatásban az értékesítés elszámolt közvetlen önköltsége és a felmerült közvetett költségek között jelennek meg.

Az értékcsökkenés elszámolására a számviteli törvény sokféle lehetőséget biztosít. A vállalkozó saját döntését a választásban az befolyásolja, hogy számolnak-e maradványértékkel, milyen arányú a 1

Elszámolási módok:

- Lineáris leírás esetén a leírási kulcs = a leírandó bruttó összeget az évek számával kell elosztani, és egyenlő összegekkel történik az elszámolás.
- Évek száma összege esetén az egyes évek leírási kulcsa az alábbi képlettel számítható:

$$S = \sum_{i=1}^n i \text{ értékével kell osztani az } i \text{ halmazban elemeit.}$$

ahol n az évek száma, i pedig {1, 2, 3 .... n} számokkal adható meg.

A leírási kulcsokat n/S , $(n-1)/S$ ... módon kaphatjuk meg. Ez a módszer degresszív, azaz későbbi években kerül a magasabb összegű költség elszámolásra.

- Teljesítmény arányos leírás akkor használható megfelelően, ha biztonságosan mérhető az eszköz teljesítménye. Ekkor lehet első lépésként egységnyi értékcsökkenés megállapítása:

Egységnyi értékcsökkenés = $\frac{\text{maradványértékkel csökkentett bruttó érték}}{\text{várható teljesítmény}}$, amelyből az egyes évekre jutó költség, illetve ráfordítás úgy határozható meg, ennek a hányadosnak és a tényleges teljesítmény szorzatát vesszük.

További lehetőségek:

- szorzószámok módszere,
- abszolút összegű leírás

A sokféle lehetőség a számviteli törvény által adottak. A társasági adó törvény ezzel szemben a lineáris leírási kulcs alkalmazását engedélyezi. Az előző módosító tételekkel szemben itt az elszámolt eredményt csökkentő tételek nem egy összegű adóalap növelő tételként kerülnek elszámolásra, hiszen az adó törvény nem a leírást tiltja, hanem a leírás módjának választását korlátozza.

Az adóalap módosítása úgy történik, hogy a számviteli törvény szerint elszámolt amortizáció összegével megnöveljük az adóalapot, míg az adó törvény alapján kiszámolt leírás az adó alapját csökkenti. Növelő tétel továbbá a terven felüli értékcsökkenés összege, amíg csökkentésként annak visszairása kalkulálandó.

Bizonyos esetekben a társasági adó törvény elfogadja a számviteli törvény lehetőségeinek használatát, amik közül a legtipikusabb az egy összegben elszámolt értékcsökkenés alkalmazása. Ezen kívül jellemző kivétel még a tenyészállatok, a csakis alapkutatáshoz, K+F-hez használt eszközök, illetve a közúti személyszállítás járművei és a 33 %-os kulccsal leírandó számítástechnikai eszközök. (<https://ado.hu/szamvitel/ertekcsokkenesi-leiras-de-hogyan/>)

Követelések számvitele a forgóeszközök közti nyilvántartással valósul meg. A követeléseknek az a része fogja érinteni elődlegetesen a társasági adó törvény módosítási lehetőségeit, amelyekre értékvesztés került elszámolásra, illetve amely behajthatatlanná vált, vagy elengedésre kerül.

Az elengedett követelések között kerülnek kimutatásra például a skontóval juttatott 3 %-on felüli kedvezmények kapcsolt vállalkozások között történő alkalmazása.

Ekkor ráfordításként kerülnek elszámolásra és ezzel egyidejűleg adóalap növelésként is figyelembe kell venni.

A követelések tehát a mérleg B pontjában kerülnek nyilvántartásra, esetlegesen belföldi – külföldi bontásban tevékenységtől függően. Külön számlaszám használandó a vevők értékvesztésének elszámolására.

A számvitelben a könyvviteli zárlat során a vevők értékelése is feladat. A nyitott tételeknél meg kell vizsgálni a várható megtérülés szempontjából, hogy

- a teljes összeg
- a vevő követelés könyvszerinti értékének csak egy része, vagy legrosszabb esetben
- semennyi rész

penzügyi rendezésével lehet számolni a tervek szerint. (a mérlegben természetesen már csak a vevő által elismert rész szerepelhet, így esetleges el nem ismert tartozásokat itt nem említem).

Elszámolandó értékvesztés összege = követelés KSZÉ – követelés várhatóan megtérülő összege

amennyiben mérlegkészítéskor megszerezhető információk alapján veszteségjellegű a különbözet, amennyiben nem minősül behajthatatlannak, valamint

- jelentős és
- tartós.

A különbözet elszámolása egyéb ráfordításként történik a vevők értékvesztése számlával szemben. A vevők könyvszerinti értékét két számla összevont egyenlegéből lehet megtudni. Az elszámolandó értékvesztés mértékét százalékos formában, intervallumonként rögzíteni kell a számviteli politikában, ahol azt is szerepeltetni kell, hogy mit tekintünk a gazdálkodás során kis összegű, illetve nagy értékű követelésnek. Ez azért lényeges, mert a magas összegűeket egyedileg kell minősíteni, a kis összegűek csoportos értékelésével szemben.

Az elszámolt értékvesztések egyéb bevételként visszakönyvelhetők, amennyiben a helyzet kedvezően alakul, de legfeljebb a korábban elszámolt összeg erejéig. Éppen ebből a természetéből adódóan (nem végleges a ráfordítás) a társasági adó törvényben az értékvesztés elszámolását növelő tételként, annak visszairását adóalap csökkentésként kell elszámolni.

A behajthatatlan követelés a könyvekből kivetendő egyéb ráfordításként, amelyet a társasági adó tv. adóalap csökkentésként elszámolásával egyetért. A behajthatatlanná minősítés ugyanakkor nem azonos a törvényi előírás szerint.

A számviteli törvény szerint behajthatatlan az a követelés,

- amelyre a végrehajtás során fellelt vagyon nem, vagy csak részben nyújt fedezetet,
- amelyet a hitelező elenged (csődeljárás, felszámolás végeredményeként)
- amelyet nem lehet úgy érvényesíteni, hogy az elérhető bevétel arányban álljon a hozzárendelhető költségekkel,
- amelynél az adós nem található az ismert címen, és a kapcsolatfelvétel a partnerrel nem jár eredménnyel,
- melyet bíróság előtt érvényesíteni nem lehet,
- melyek elévültek.

A behajthatatlanság bizonyítandó, ahogy a behajthatatlanná nyilvánított rész összege is.

Behajthatatlan követelés a társasági adó törvény szerint ezen felül annak a tételnek a 20 %-a, amely a fizetési határidőhöz számítva 365 napon belül nem folyt be, és nem minősült nem érvényesíthetőnek, illetve bíróság előtt behajthatatlannak. (<https://5percado.hu/a-kovetelesek-ev-vegi-ertekelese/>)

Egyéb módosító tételek közül még megemlítem a törvény rendelkezését a ráfordításként elszámolt bírság, kötelezettségre vonatkozóan. Ezek adóalap növelő tételként figyelembeveendők, kivéve, ha önellenőrzéshez kapcsolódnak.

IV. ÖSSZEGZÉS

A számvitel az adózás minden területére szolgáltat adatokat. Az adóalapot a beszámolóban kimutatott adatok határozzák meg. Ezek megtalálhatók a mérlegben, eredménykimutatásban, analitikus nyilvántartásokban egyaránt.

A számvitel alapján kerülnek meghatározásra például bizonyos választási lehetőségek korlátai. Mint korábban bemutattam a választható gazdasági formát meghatározza, valamint adókulcsot befolyásol, az alanyi áfamentesség választhatóságának határát rögzíti.

A jövedelemadóban, a társasági adóban, de a helyi iparüzési adónál is (amennyiben nem az egyszerűsített bevallást választja) alkalmazott legfontosabb beszámoló adatok: az értékesítés nettó árbevétele, valamint az elszámolt költségek, ráfordítások. Ezek alapján kerül meghatározásra az adó alapja, illetve kiegészülve az egyéb bevételekkel és a pénzügyi műveltek bevételével az adóalap minimum.

Fontos értékhatárt jelent a mindenkori érvényes minimálbér összege, amely elszámolható kedvezmények korlátját jelenti, valamint havi adó és járulékfizetési kötelezettséget.

Igénybevett adókedvezményeknél fontos szerepe van a számvitelnek, mivel a kisvállalati fejlesztési kedvezmények esetén a számviteli nyilvántartásokban az eszközöknek megtalálhatóknak kell lenniük.

A számvitel és az adózás tehát egymásra épül, kölcsönösen kiegészítik egymást. A változásokkal egymást reagálásra készítetik.